

Родарі Джанні

Біографія

РОДАРИ, Джанні (Rodari, Gianni — 23.10.1920, Оменья — 14.04.1980, Рим) — італійський письменник. Був учителем початкових класів. Брав участь у русі Опору. Після війни, у 1948 р., став літературним співробітником міланського видання газети "Уніта". За сприяння Родарі у цій газеті було створено спеціальний дитячий куточок, у якому він публікував свої вірші. У 1951 р. побачила світ перша поетична збірка Родарі "Книжка веселих віршів" ("I libro delle filastrocche"). Так само, як у дитячій свідомості фантазія поєднується з подіями реального життя, у поезії Родарі образи народних казок переплітаються з реальними персонажами ("Куди поділися феї", "Лист до феї").

Хоча письменник і не спрощував проблем, які порушував у своїх віршах, проте вони залишаються зрозумілими для маленьких читачів. Без зайвої моралізації Родарі розповідає про різні професії, кожна з яких має свої барви, особливий, неповторний аромат ("Чим пахнуть ремесла", "Запахи ремесел").

За своєю формою твори Родарі близькі до італійського дитячого фольклору. Зокрема, поняття "філастрокке" об'єднує лічилки, колискові пісеньки, веселі віршики. Вільний, жвавий розмір полегшує запам'ятовування "філастрокке". Характерною особливістю збірок "Вірші на небі і на землі" ("Filastrocche in cielo e in terra"), "Поїзд віршів" ("La treno delle filastrocche") стало поєднання соціальної сатири і оптимістичного сприйняття світу, гумору і мудрості, живого мовлення і м'якої співучості. У буденних, пересічних явищах Родарі знаходить щось нове, несподіване, глибоке. Особливо показовою з цього погляду є збірка "Поїзд віршів".

У 1951 р. Родарі став редактором дитячого ілюстрованого тижневика "Піоньєре", на шпальтах якого опублікував повість-казку "Пригоди Цибуліно" ("Il romanzo di Ciprollino"). Цибуліно — це хлопчик-цибулинка, який виявляє хоробрість та кмітливість у боротьбі проти злого синьйора Помідора і чванькуватого барона Апельсина. Люди, тварини, птахи допомагають Цибуліно. Повість-казка завершується встановленням у Лимонному королівстві Вільної республіки. У цьому творі фантастика переплітається з реаліями сучасної Родарі Італії.

"Пригоди Цибуліно" написані в дусі традиції "Пригод Піноккіо" (1880) К. Коллоді. Про це свідчить схожість стилістичних прийомів і жанрових особливостей, характерних для творів Коллоді і Родарі. В обох книгах відчувається іронічне ставлення до окремих аспектів життя, повага до праці і трудівників. У Родарі ці мотиви проступають навіть виразніше. Враховуючи те, що діти мислять конкретними образами, Коллоді висловлює серйозні думки у зрозумілій формі. Цю особливість дитячого сприйняття використовує і Родарі, у творчості якого часто трапляються образні порівняння, гра слів тощо. Обидва письменники створюють казки, у яких фантастика поєднується з реальною дійсністю. Їхні герої (дерев'яна лялька Піноккіо і цибулинка Цибуліно) наділені рисами веселих і пустотливих хлоп'ят. Коллоді використав жанр лялькової комедії та італійську

народну казку, у якій побутує кілька варіантів сюжету про ляльку, яка ожила. Характерними казковими персонажами є хитра лисиця та мудрий цвіркун, який допомагає Піноккіо порадами. Не бракує казкових мотивів і в "Пригодах Цибуліно". В італійському фольклорі дерева та плоди оживають доволі часто (співучі яблуні, дівчата-гранатові зернятка).

Після публікації повісті-казки Родарі продовжував писати про Цибуліно. У журналі "Піоньєре" письменник регулярно розповідав про нові пригоди хлопчика-цибулини на вулицях італійських міст. У подібному стилі написані й інші повісті-казки Родарі, у тому числі "Казки по телефону" ("Fscvole al telefono", 1962).

У повісті-казці "Подорож Блакитної Стріли" читач потрапляє у світ ляльок, що прагнуть принести радість бідним дітям. Одночасно відбувається багато цікавих подій. При цьому Родарі не лише розважає, а й говорить про такі важливі поняття, як дружба, справедливість, доброта.

Побутова реалістична повість "Маленькі волоцюги" і казкова повість "Джельсоміно в Країні брехунів" розповідають про непросте життя мешканців Південної Італії. І. Кцюєва